

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Nr.2019/223/1

2019 12 23

REKOMENDACIJA DĖL ŠEIMOS IR DARBO DERINIMO PRIEMONIŲ DIEGIMO

Asociacija „Nacionalinis aktyvių mamų sambūris“ įgyvendino NVO organizacinių gebėjimų stiprinimo projektą, kurio metu buvo atliktas tyrimas „Profesinių sąjungų taikomi palankumo šeimai vertinimo metodai ir priemonės“.

Tyrimo tikslas – išsiaiškinti profesinių sąjungų poziciją ir angažuotumą plėtoti savo veiklą šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimo srityje. Tikslui pasiekti taikytas tyrimo metodas – pusiau struktūruotas interviu. Buvo atlikti 8 interviu su atrinktais skilaitlingiausių ir įtakingiausių profesinių sąjungų vadovais. Surinkta tyrėjus ir užsakovą dominanti informacija šeimos ir darbo derinimo tema, atlikta duomenų turinio analizė.

Remiantis pagrindinėmis tyrimo išvadomis, Šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimas yra profesinėms sąjungoms aktuali ir svarbi tema, susijusi su šių sąjungų veiklą sritimis, nors ir ne visada tiesiogiai, - traktuojama derybose su darbdaviais dėl palankesnių darbuotojų darbo sąlygų, kolektyvinėse sutartyse, Trišalėje taryboje, Ginčų komisijose ir kituose profesinėms sąjungoms būdinguose kontekstuose, ginant darbuotojų interesus. Šeimos ir darbo įsipareigojimų reikšmė matoma ir platesnėje asmens bei šeimos (vaikų ir suaugusiųjų) socialinės gerovės plotmėje, aptariant moterų ir vyrų lygių galimybių problemas; įvardinamos sąsajos su žmogaus sveikata, vyraujančiomis socialinėmis problemomis. Išskirtini keturi šios srities lygmenys ar veikėjai – valstybinis/vyriausybini, darbdavių, profesinių sąjungų ir NVO.

Informantų teigimu, dabar šie lygmenys (veikėjai) veikia pakankamai paskirai, veikiau išsiskaidę, nėra vieno juos koordinuojančio darinio. Informantų siūlymu, šią sritį galėtų koordinuoti SADM, sudarius tarybą ar kitą darinį, į kurį įeitų su šia sritimi susijusių ministerijų atstovų, darbdavių, profesinių sąjungų, NVO, šios srities ekspertų, mokslininkų. Kitas pasiūlytas variantas – darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimą galėtų koordinuoti profesinės sąjungos, padedant NVO.

Atsižvelgiant į ilgalaikę NAMS patirtį bendradarbiaujant su kitomis organizacijomis bei atstovaujant dirbančių šeimų interesus, pateikiama rekomendacijas šeimos ir darbo derinimo stiprinimui:

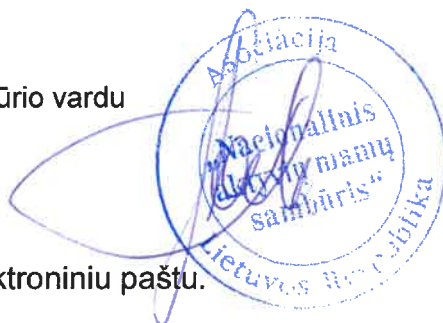
1. Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto rekomendacijose raginama siekti ekonominio moterų įgalinimo ir užtikrinti negalią turinčių moterų teises bei šiais tikslais aktyviai naudoti šeimos ir darbo derinimo priemones. Akcentuojama, kad šios priemonės sumažins pajamų atotrūkį tarp lyčių kai moterys dėl nesuderinamų šeimos ir darbo įsipareigojimų vidutiniškai uždirba 13 proc. mažiau

nei vyrai. Tokias pat šeimos ir darbo derinimo pasekmes nurodo ir Lietuvos lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos praėjusių metų ataskaita: Lietuvos moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungos (ES) kontekste yra vertinama žemiau nei vidutiniškai. aktyviai šviečiama visuomenė ir nuolatinės kalbos apie lygias galimybes situacijos nekeičia. Atvirkščiai – ji blogėja: skirtumas tarp vidutinio moterų ir vyrų atlyginimo tik auga viena iš esminių priežasčių nurodant silpnas moterų derybines galias.

REKOMENDACIJA: sklandesnės šeimos ir darbo derinimo sąlygos įgyvendinamos perkeliant teoriškai pripažįstamą šeimos ir darbo derinimo svarbą į praktiškai įgyvendinamą strategiją su aiškiai formuluojamais tikslais, veiksmų planu, numatytais tarp-institucinėmis ir tarp-organizacinėmis priemonėmis bei stebėsenos rodikliais. Vadovaujantis tarptautine patirtimi, siūloma organizuoti tarp-institucinę ir tarp-organizacinę darbo grupę (komisiją), į derybas įtraukiant ne tik profesines sąjungas, bet ir šeimų interesus atstovaujančias organizacijas. Numatyti už kiekvieną priemonę atsakingus dalyvius (valstybinius, profesinių sąjungų, NVO atstovus). Tokiu būdu bus sukurtas bendradarbiavimo mechanizmas tarp skirtingų sektorių atstovų. Padidės įtrauktis bei realiai bus įgyvendinamos valstybinės strateginės nuostatos šeimos ir darbo derinimo srityje.

2. Tyrimo duomenimis vadovaujantis, paskatinti profesines sąjungas vienijančias organizacijas deleguoti komisijos veiklai užtikrinti atsakingą asmenį, kuris profesionaliai atstovautų dirbančių šeimų poreikius atitinkančią šių organizacijų poziciją šeimos ir darbo derinimo klausimais komisijos veikloje bei inicijuotų būtinas šiems tikslams pasiekti veiklas ir kampanijas.

Nacionalinio aktyvių mamų sambūrio vardu
Prezidentė Reda Starkuvienė
info@nams.lt

Rekomendacija siunčiama elektroniniu paštu.
Originalas nebus siunčiamas